

MATERIÁL NA ROKOVANIE OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA OBCE KOŠOLNÁ SPRÁVA O UKONČENEJ KONTROLE Č. 4/2025

vykonanej na základe plánu kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce na obdobie 2. polroka 2025

Kontrolu vykonala: Ing. Alena Gergelová, hlavná kontrolórka obce Košolná

Kontrolovaný subjekt: Obec Košolná, Obecný úrad, č. 44, 919 01 Suchá nad Parnou

Názov kontroly: Kontrola hospodárenia a nakladania obce s pohľadávkami

Cieľ kontroly: Overiť súlad účtovania, vykazovania, vymáhania a odpisovania pohľadávok obce s platnými právnymi predpismi

Kontrolované obdobie: rok 2024

Miesto a čas vykonania kontroly: Obecný úrad Košolná, homeoffice, december 2025

Súvisiace predpisy:

- Zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí
- Zákon 431/2002 Z. z. o účtovníctve
- Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobný stavebný odpad
- Zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní a poplatkov (daňový poriadok)
- Zákon č. 40/1964 Zb. občiansky zákonník
- Opatrenie MF SR zo dňa 12. 12. 2022 č. MF/014454/2022-36, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre obce, vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie v znení opatrenia č. MF/014915/2023-361 (ďalej len „Postupy účtovania“),
- Zásady hospodárenia a nakladanie s majetkom obce Košolná účinné od 14. 12. 2023

Dôvodová správa:

Cieľom kontroly bolo zhodnotiť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti účtovníctva a hospodárenia obce s pohľadávkami. Hoci pohľadávky tvoria len veľmi malý podiel z celkového majetku obce, významne sa podieľajú na celkových finančných príjmoch. Preto je dôležité ich správne vyčíslenie, zaúčtovanie a v prípade potreby vymáhanie od dlžníka. Obec eviduje 2 druhy pohľadávok – **daňové** (miestne dane) a **nedaňové** (z prenájmu majetku – pozemkov, bytov a pod.). Vymáhanie daňových nedoplatkov je procesne upravené v **daňovom poriadku**, ktorý upravuje aj ich dočasnú nevymožiteľnosť a zánik v prípade nevymožiteľnosti. Daňový poriadok podľa §2 písm. b) upravuje aj správu poplatku za komunálny odpad a poplatku za rozvoj, hoci účtovne ide o nedaňové pohľadávky. Základom pre úpravu vymáhania ostatných pohľadávok, najmä pohľadávok z prenájmu sú **občiansky zákonník**, **zásady hospodárenia s majetkom obce** a **zmluvné podmienky**. Zásady hospodárenia obce by mali upravovať možnosti odpísania nevymožiteľných nedaňových pohľadávok a postup tvorby opravných položiek by mal upravovať interný predpis obce.

Informácie o priebehu kontroly:

1. Prehľad pohľadávok

Obec v kontrolovanom období vykonala v zmysle § 29 a 30 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov. Inventúrou bol zistený skutočný stav pohľadávok a boli vyhotovené inventúrne súpisy jednotlivých pohľadávkových účtov.

Obec evidovala vo svojom účtovníctve k 31.12.2023 **krátkodobé pohľadávky (brutto)** vo výške 6 674,09 € a k 31.12.2024 vo výške 6 879,84 €. Dlhodobé pohľadávky s dobou splatnosti viac ako 1 rok obec v kontrolovanom období neevidovala. Prehľad pohľadávok k 31. 12. 2024 a porovnanie s predchádzajúcim rokom je v nasledujúcej tabuľke:

Prehľad krátkodobých pohľadávok podľa účtov hlavnej knihy	k 31. 12. 2023	Opravné položky 2023	k 31. 12. 2024	Opravné položky 2024
314 - Poskytnuté prevádzkové preddavky	0,00		0,00	
315 - Ostatné pohľadávky	33,30		44,10	
318 - Pohľadávky z nedaňových príjmov	2 718,87		1 093,42	
319 - Pohľadávky z daňových príjmov	1 804,61		1 240,72	
335 - Pohľadávky voči zamestnancom	0,00		0,00	
369 – Pohľadávky voči združeniu	0,00		0,00	
378 - Iné pohľadávky (z nájmu a pod.)	735,85		901,02	
396 - Spojovací účet pri združení (SOÚ)	1 381,46		3 600,58	
Krátkodobé pohľadávky spolu	6 674,09	0,00	6 879,84	0,00
Krátkodobé pohľadávky netto	6 674,09		6 879,84	

2. Pohľadávky podľa účtov hlavnej knihy

Účet 315 - ostatné pohľadávky	k 31. 12. 2024
Pohľadávka za stravné v MŠ – príspevok zo SF zamestnancom MŠ	44,10
Ostatné pohľadávky spolu	44,10

Na účte 315 obec eviduje ostatné pohľadávky – v podmienkach obce sa tu účtujú pohľadávky za stravné v MŠ, ku koncu roka tu bol evidovaný zostatok príspevku zo sociálneho fondu na stravovanie pre zamestnancov materskej školy – 49 obedov x 0,90 €/obed príspevok SF.

Účet 318 - pohľadávky z nedaňových príjmov	k 31. 12. 2024 - účtovníctvo	k 31. 12. 2024 – daňový systém - inventarizácia
318 000 - komunálny odpad	940,02	3 705,25
318 555 – pohľadávky za vodné a stočné – nájomné byty	153,50	153,50
Pohľadávky z nedaňových príjmov netto spolu	1 093,42	3 858,75

Na tomto účte sú analyticky evidované pohľadávky za komunálny odpad, poplatok za rozvoj, cintorínske poplatky, prenájom kultúrneho domu, pôdy a fakturácia vodného a stočného v nájomných obecných bytoch. K 31. 12. 2024 obec evidovala len neuhradené pohľadávky z poplatku za odpady a za vodné a stočné v nájomných bytoch.

Pohľadávky z poplatku za odpady obec **nedostatočne inventarizovala** – údaj v účtovníctve o pohľadávke 940,02 € nesúhlasí s údajmi z daňového informačného systému obce, kde je evidovaná pohľadávka – nedoplatok vo výške 3 705,25 €. Uvedený rozdiel je pravdepodobne v dôsledku nesprávneho účtovania pohľadávok z minulých období (nesedí ani počiatočný stav

pohľadávok k 1. 1. 2024) alebo nesprávneho vyčíslenia zostatku v daňovom systéme (možné nesprávne priradenie platieb k rozhodnutiam). Je potrebné vykonať dôslednú inventarizáciu dlžníkov poplatku za odpad, zistiť rozdiely a doúčtovať nedoplatky, prípadne priradiť uhradené platby k vyrubeným rozhodnutiam v daňovom systéme obce.

Pohľadávky za vodné a stočné boli riadne vydokladované a súčasťou inventarizácie bol zoznam 3 neuhradených faktúr preukazujúci zaúčtovanú sumu.

Účet 319 - pohľadávky z daňových príjmov	k 31. 12. 2024 - účtovníctvo	k 31. 12. 2024 – daňový systém
319 000 – miestne dane - daň z nehnuteľností, za psa, z ubytovania	1 240,72	4 068,72
319 001 – poplatok za rozvoj	0,00	0,00
Pohľadávky z daňových príjmov spolu	1 240,72	4 068,72

Ani pri pohľadávkach za **miestne dane údaje v účtovníctve nesúhlasili s údajmi v daňovom informačnom systéme**, ktoré boli priložené k účtu 319 v rámci koncoročnej inventarizácie. Podľa daňového systému boli pohľadávky o 2 828,- € vyššie ako v účtovníctve. Aj tu je potrebné vykonať dôslednú inventarizáciu – zistiť skutočnú výšku pohľadávok a doúčtovať prípadné rozdiely v účtovníctve, alebo opraviť údaje v daňovom systéme.

Účet 378 - iné pohľadávky	k 31. 12. 2024 - účtovníctvo	Interná evidencia obce
378 000 – mylná platba – 2x uhradená faktúra	288,58	288,58
378 204 - nájomné BD 204	383,99	383,99
378 213 - nájomné BD 213	0,00	0,00
378 214 - nájomné BD 214	0,00	0,00
378 215 - nájomné BD 215	228,45	228,45
Iné pohľadávky spolu	901,02	901,02

Na účte 378 obec eviduje pohľadávky za nájomné v obecných bytových domoch a ostatné pohľadávky inde neúčtované.

Na analytickom účte 378 000 bola evidovaná mylná platba – duplicitná úhrada faktúry, platba bola vrátená 28. 1. 2025.

Na analytickom účte 378 204 sa evidujú pohľadávky za nájom v bytovom dome s. č. 204 vo výške 383,99 € a na účte 378 215 v bytovom dome s. č. 215 vo výške 228,45 €. Ide o nájomné splatné v decembri 2024, ktoré bolo uhradené v januári 2025. Zaúčtovaná pohľadávka súhlasí s platbami a internou evidenciou.

Účet 396 – spojovací účet pri združení	k 31. 12. 2024 - účtovníctvo	Potvrdenie SOÚ
369 000 - SOÚ - stavebná oblasť	2 987,66	2 987,66
396 001 - SOÚ - sociálna oblasť	612,92	612,92
Iné pohľadávky spolu	3 600,58	3 600,58

Na účte 396 bola k 31. 12. 2024 pohľadávka 3 600,58 € voči Spoločnému obecnému úradu v Trnave odbor stavebný a sociálny. Ide o zálohy poskytnuté spoločnému úradu na jeho činnosť, ktoré neboli v roku 2024 použité. Tieto prostriedky sa použijú a vyúčtujú v nasledujúcom roku. Stav účtu súhlasí s vyúčtovaním predloženým Spoločným obecným úradom.

3. Vymáhanie pohľadávok po lehote splatnosti

Pri vymáhaní neuhradených pohľadávok sú rozdiely medzi daňovými pohľadávkami a nedaňovými pohľadávkami.

Pri **daňových** pohľadávkach môže obec ako správca dane uplatniť viaceré zákonné postupy vymáhania nedoplatkov **podľa daňového poriadku** – výzvy (doručenkou do vlastných rúk), zriadenie záložného práva, výkon exekúcie. Tento postup platí aj pre poplatok za rozvoj a poplatky za komunálny odpad. Pri týchto nedoplatkoch je však často extrémny nepomer medzi ich vysokým počtom a nízkou hodnotou, z čoho vyplýva časová aj finančná náročnosť pri využívaní legislatívnych spôsobov vymáhania (výzvy musia byť robené rozhodnutím, doručené do vlastných rúk, pri danom množstve je to nemalá finančná čiastka na poštovné... atď.)

Obec v roku 2024 zaslala písomné výzvy viacerým dlžníkom, nevie však preukázať ich presný zoznam. Časť dlžníkov oslovuje telefonicky, osobne alebo písomne do poštovej schránky bez doručenky. Daňové pohľadávky a pohľadávky za komunálny odpad sa priebežne vymáhajú takýmto spôsobom a obec neeviduje pohľadávky staršie ako z roku 2022.

Pri **nedaňových** pohľadávkach má obec v zmysle legislatívy možnosť zaslať predžalobnú výzvu a následne uplatňovať pohľadávku súdnou cestou, pri zmluvách postupovať podľa zmluvných ustanovení. Pri neuhradení nájomného za obecný sociálny byt má obec právo ukončiť zmluvu o nájme ak nájomca neuhradí nájom za čas dlhší ako 3 mesiace. Vo veľkej väčšine však stačí písomné alebo mailové upozornenie, súdnu cestu, predžalobnú výzvu ani exekúciu obec v roku 2024 nevyužila. Nedaňové pohľadávky sa priebežne hradia, aj keď v niektorých prípadoch s omeškaním. Obec dlžníkov priebežne upozorňuje telefonicky alebo osobne, v roku 2024 nebola odoslaná žiadna oficiálna písomná výzva na úhradu nedoplatku za nájom, vodné a stočné. K 31. 12. 2024 boli po lehote splatnosti 3 faktúry za vodné a stočné a 3 nájomníci s 1-mesačným nájomným, všetky tieto pohľadávky boli uhradené najneskôr v priebehu februára 2025.

4. Tvorba opravných položiek k pohľadávkam

Opravné položky k pohľadávkam sa rozdeľujú na:

- **záonné** – tvoria sa k pohľadávkam v rámci zdaňovacej (podnikateľskej) činnosti podľa § 20 zákona č. 595/2003 o dani z príjmov – tieto obec netvorí, keďže nemá podnikateľskú činnosť
- **ostatné** – k pohľadávkam v rámci hlavnej činnosti obce, tvoria sa podľa zákona o účtovníctve a opatrenia MF SR z 12. decembra 2022 č. MF/014454/2022-36

Podľa § 26 ods. 4) zákona o účtovníctve „*Ocenenie majetku sa upraví opravnými položkami, ak existuje opodstatnený predpoklad zníženia hodnoty majetku pod jeho účtovnú hodnotu. Opravné položky sa zrušia alebo sa zmení ich výška, ak nastane zmena predpokladu zníženia hodnoty.*“

Podľa § 4 ods. 2) „*Podrobnosti o rámcových účtovných osnovách pre jednotlivé skupiny účtovných jednotiek účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, ...o zásadách pre tvorbu a zúčtovanie opravných položiek,... ustanoví Ministerstvo financií Slovenskej republiky opatrením. Opatrenie vyhlasuje ministerstvo oznámením o jeho vydaní v Zbierke zákonov Slovenskej republiky⁸⁾ a účtovná jednotka je povinná ho dodržiavať.*“

Podľa § 15 Opatrenia MF SR č. MF/014454/2022-36:

(1) Opravné položky sa tvoria na základe zásady opatrnosti, podľa vnútorného predpisu účtovnej jednotky, ak je opodstatnené predpokladať, že nastalo zníženie hodnoty majetku oproti jeho pôvodnému oceneniu, okrem trvalého zníženia hodnoty majetku. Opravnou položkou sa odhaduje predpokladané zníženie hodnoty majetku. Predpoklad zníženia hodnoty majetku je opodstatnený, ak sa udiala skutočnosť, ktorá je dôvodom na odhad zníženia budúcich ekonomických úžitkov z tohto majetku.

(7) Opravné položky k pohľadávkam sa tvoria najmä k pohľadávkam, pri ktorých je opodstatnené predpokladať, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, k sporným pohľadávkam voči dlžníkom,

s ktorými sa vedie spor o ich uznanie. Pri tvorbe opravných položiek k pohľadávkam sa prihliada najmä na

a) dobu, ktorá uplynula od splatnosti pohľadávky,

b) stav, v ktorom sa dlžník nachádza, napríklad, ak dlžník zomrel, je v konkurznom konaní, konkurzné konanie bolo zastavené alebo zrušené pre nedostatok majetku, dlžník je v likvidácii alebo sa voči nemu vedie konanie o výkone rozhodnutia.

Obec Košolná nepodniká a eviduje **len ostatné pohľadávky** (z hlavnej činnosti obce). Obec **nemá** prijatý **Vnútný predpis pre tvorbu a účtovanie opravných položiek**. Z vyššie citovaného usmernenia vyplýva obci povinnosť mať tvorbu opravných položiek upravenú vnútorným predpisom.

Obec netvorila opravné položky k pohľadávkam ani nesledovala ku koncu účtovného obdobia pohľadávky po lehote splatnosti. Podľa účtovnej závierky boli všetky pohľadávky k 31. 12. 2024 v lehote splatnosti, napriek tomu, že obec evidovala neuhradené nájomné za byty aj neuhradené miestne dane a poplatky za komunálny odpad po lehote splatnosti. Podľa predložených dokumentov boli najstaršie pohľadávky z roku 2022. Odporúčam vypracovať interný predpis a pri najbližšej inventarizácii k 31. 12. 2025 prehodnotiť pohľadávky podľa doby po splatnosti a v prípade potreby vytvoriť opravné položky. Zároveň je potrebné aj pri účtovnej závierke rozdeliť pohľadávky (aj záväzky) podľa zostatkovej doby splatnosti (nielen na krátkodobé a dlhodobé, ale aj v lehote splatnosti a po lehote splatnosti).

5. Trvalé upustenie od vymáhania pohľadávok, účtovný odpis pohľadávok

Odpis **daňových** pohľadávok sa riadi daňovým poriadkom. Právo na vymáhanie daňového nedoplatku zaniká po 20 rokoch po skončení kalendárneho roku, v ktorom nedoplatok vznikol. Obec žiadne takéto daňové nedoplatky v priebehu roka 2024 neodpísala, ani neevidovala.

Pravidlá odpísania a odpustenia nevymožiteľnej **nedaňovej** pohľadávky má obec upravené v **Zásadách hospodárenia s majetkom obce**. Podľa Čl. 8 ods. 3) až 6) týchto zásad o čiastočnom alebo celkovom odpísaní a odpustení nevymožiteľnej pohľadávky v hodnote do 1 000 eur vrátane môže rozhodnúť na žiadosť dlžníka starosta obce, nad 1 000 € rozhoduje obecné zastupiteľstvo. Na základe odôvodnenej písomnej žiadosti a rozhodnutia starostu môže obec povoliť dlžníkovi splátky a odklad platenia dluhu, ktorý dlžník písomne uznal čo do dôvodu a výšky. Bližšie podmienky upraví písomná dohoda. Obec môže od vymáhania pohľadávky upustiť ak:

- a) dlžník zomrel a pohľadávku nemožno uspokojiť vymáhaním na dedičoch dlžníka,
- b) zo všetkých okolností prípadu je zrejmé, že vymáhanie pohľadávky by nebolo úspešné,
- c) ide o tzv. nepatrnú pohľadávku, pri ktorej by náklady vymáhania zrejme prekročili výšku pohľadávky.

Podmienkou upustenia od vymáhania pohľadávky je predchádzajúce starostlivé preskúmanie prítomnosti dôvodov podľa predchádzajúceho odseku a uvedenie argumentov o týchto dôvodoch v písomnom rozhodnutí starostu.

V kontrolovanom období obec neodpísala žiadne nedaňové pohľadávky po lehote splatnosti, ani neeviduje nedaňové pohľadávky viac ako 1 rok po lehote splatnosti.

6. Uplatňovanie sankčných mechanizmov

Obec **nevyužívala sankčné mechanizmy** za oneskorené platby a to tak pri daňových pohľadávkach, kde sankčné mechanizmy určuje daňový poriadok ani pri nedaňových pohľadávkach, kde sa sankčné mechanizmy uplatňujú v zmysle občianskeho zákonníka a zmluvy.

Výsledok kontroly:

Kontrolné zistenie č. 1: Tým, že obec k 31.12.2024 nevykazovala v účtovníctve a IÚZ pohľadávky za miestne dane a za poplatok za odpad vo výške preukázateľnej dokladmi, nepostupovala podľa § 7 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého je účtovná jednotka povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva.

Odporúčanie: K 31. 12. 2025 uskutočniť inventarizáciu pohľadávok za komunálny odpad a miestne dane podľa jednotlivých dlžníkov, upraviť daňovú evidenciu podľa zistenej skutočnosti a prípadné rozdiely doúčtovať v účtovníctve.

Kontrolné zistenie č. 2: Obec nemala vypracovaný interný predpis pre tvorbu opravných položiek, čím nebol dodržaný § 15 ods. 1 Opatrenia MF SR č. MF/014454/2022-36 v z.n.p. – postupy účtovania.

Odporúčanie: Vypracovať vnútorné predpisy pre oblasť účtovníctva vrátane úpravy tvorby opravných položiek a následne podľa nich postupovať pri najbližšej účtovnej závierke..

Kontrolné zistenie č. 3: Neuplatňovaním sankčných mechanizmov – nevyrubovaním úrokov z omeškania obec nedodržiava § 7 ods. 2 písm. c) zákona o majetku obcí, podľa ktorého orgány obce a organizácie sú povinné majetok obce zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať. Sú povinné používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov. Pri daňových pohľadávkach zároveň obec nedodržiava § 156 ods. 1 a 2 daňového poriadku, podľa ktorého „správca dane vyrubí úrok z omeškania z dlžnej sumy...“, teda nie „môže vyrubiť“ – ide teda o povinnosť správcu dane, nie možnosť.

Odporúčanie: Pri daňových pohľadávkach postupovať v súlade s daňovým poriadkom, vymáhať pohľadávky a vyrubovať úrok z omeškania, pri nedaňových pohľadávkach uplatňovať možnosti občianskeho zákonníka na vyrubenie úroku z omeškania a využívať výzvy na úhradu, prípadne mimosúdne vyrovnanie, v najhorších prípadoch súdne vymáhanie.

Doklady preukazujúce nedostatky:

- Príloha č. 1: Hlavná kniha obce, účet 318, 319
- Príloha č. 2: Súpis daňových pohľadávok a pohľadávok z poplatku za odpad - sumarizácia

Návrh správy bol vypracovaný a obci doručený dňa 9. 12. 2025. V stanovenej lehote obec nepodala voči návrhu žiadne námietky.

Lehota na predloženie písomného zoznamu prijatých opatrení: 29. 02. 2026

Lehota na splnenie prijatých opatrení: účtovná závierka k 31. 12. 2025 a priebežne

Správa bola vypracovaná a obci doručená dňa 22. 12. 2025

Vypracovala: Ing. Alena Gergelová, hlavná kontrolórka obce Košolná, v. r.

Návrh uznesenia OZ:

Obecné zastupiteľstvo obce Košolná berie na vedomie správu o ukončenej kontrole hlavnej kontrolórky č. 4/2025

HLAVNÁ KNIHA ANALYTICKÁ

Obdobie 12.2024

SU	AU	POČIATOČNÉ STAVY		ROČNÉ OBRATY		MESAČNÉ OBRATY		ZOSTATKY	
		MáDať	Dal	MáDať	Dal	MáDať	Dal	MáDať	Dal
261	000	0.00	0.00	127687.86	126687.86	7099.34	6199.34	1000.00	0.00
261		0.00	0.00	127687.86	126687.86	7099.34	6199.34	1000.00	0.00
315	000	33.30	0.00	10772.00	10761.20	789.70	802.30	44.10	0.00
315		33.30	0.00	10772.00	10761.20	789.70	802.30	44.10	0.00
318	000	928.20	0.00	29407.20	29395.28	4147.00	1117.92	940.12	0.00
318	001	0.00	0.00	120.00	120.00	10.00	10.00	0.00	0.00
318	010	0.00	0.00	873.05	873.05	70.00	70.00	0.00	0.00
318	020	0.00	0.00	51.00	51.00	0.00	0.00	0.00	0.00
318	555	1790.67	0.00	9657.22	11294.59	0.00	419.38	153.30	0.00
318		2718.87	0.00	40108.47	41733.92	4227.00	1617.30	1093.42	0.00
319	000	1804.61	0.00	84171.21	84735.10	30794.22	21253.34	1240.72	0.00
319	001	0.00	0.00	4786.95	4786.95	2843.05	2843.05	0.00	0.00
319		1804.61	0.00	88958.16	89522.05	33637.27	24096.39	1240.72	0.00